

ПРЕДЛОГ ПРОЕКТ за 2020 година

НАЗИВ НА ПРОЕКТОТ:	“Преку дигитализација до економски одржливо семејно земјоделско стопанство”
ПОДНОСИТЕЛ НА ПРОЕКТОТ:	ЗПГЦВ “Хорти Еко”, с. Добрејци бр.192, 2400 Струмица
ПАРТНЕРИ НА ПРОЕКТОТ:	/
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ:	Приоритетна област 1 (Зајакнување на Локалниот економски развој и туризмот во Општина Струмица), 1.1; 1.2; 1.3
ЦЕЛНА ГРУПА/ БРОЈ НА ДИРЕКТНИ КОРИСНИЦИ (број и процент на застапеност на двата пола):	-Земјоделски производители, -Мали семејни бизниси кои произведуваат преработени примарни производи од животинско и неживотинско потекло со традиционално обележје, кои потекнуваат од сопствените фарми. 65% вклученост на жени и 80% вклученост на млади во активностите на проектот.
МЕСТО НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПРОЕКТОТ:	Општина Струмица и рурални области кои гравитираат околу Општина Струмица
ВРЕМЕТРАЕЊЕ: (број на месеци)	6 месеци
БУЏЕТ:	250.000, 00 Мкд

Земјоделскиот сектор и руралниот развој се еден од секторите кои што веќе се погодени од кризата предизвикана од пандемијата со вирусот КОВИД – 19 затоа што земјоделскиот сектор во најголем дел не трпи on-line работа или работа од дома. Според ФАО, земјоделските производители, вклучувајќи ги тука и жените и младите во руралните средини се сметаат за маргинализирани групи особено кога станува збор за малите семејни земјоделски стопанства кои што кај нас се застапени над 80%. Ваквите групи се најмногу погодени од повеќе причини: најголемиот дел од нив особено жените од руралните средини влегуваат во делот на неформалната економија (дури 62%, според Извештај на UN Women за прогресот на жените во светот 2019 - 2020), па затоа и голем број од мерките кои што беа донесени за поддршка и надминување на последиците од кризата предизвикана од Корона вирусот, не ги опфаќаа воопшто овие категории на граѓани.

Проектот со наслов “Преку дигитализација до економски одржливо семејно земјоделско стопанство” ќе се спроведува на територијата на Општина Струмица со посебен акцент на руралните средини кои гравитираат околу. Основната цел на проектот е да се акцентираат потребите во секторот земјоделство и рурален развој: - креирање на политики и мерки кои што ќе придонесат кон задржување на економската стабилност на земјоделското производство; - подигнување на дигиталната и компјутерска писменост кај земјоделските производители и здруженијата во секторот, затоа што оваа криза сепак на земјоделците им покажа дека дигитализацијата на производството е нужна, како и менувањето на начинот на комуницирање и започнување на користењето на современи online дигитални алатки; - подигнувањето на свеста, но и информираноста, како за вирусот, така и за потребата од почитување на препораките и користење на заштитни средства и опрема.

Проектот е со траење од 6 месеци и е во согласност со првата приоритетна областа на Општина Струмица за 2020 година и тоа: Зајакнување на Локалниот економски развој и туризмот во Општина Струмица. Проектот содржи во голема мера елементи на иновативни пристапи и механизми кои ќе овозможат придобивки на крајните корисници. Сите методи и алатки за работа предвидени во проектот ќе бидат родово прилагодени односно целната група ќе вклучува земјоделски производители – жени и млади како приоритени.

Општата цел на проектот е: Унапредување на дигиталната писменост кај семејните земјоделски стопанства како безбедна алатка за зголемување на нивната економска моќ.

Конкретни цели на проектот се: Подигнување на степенот на дигитална и компјутерска писменост заради зголемување на конкуреноста кај семејните земјоделски стопанства и Промоција на локалната храна со традиционално обележје произведена од мали семејни фарми.

Очекувани резултати се: Зголемен број на електронски апликации за користење на директна финансиска поддршка во земјоделството за 30%, Зголемени знаења и практики кај земјоделски производители/елки корисници за користење на електронските и дигитални алатки во својата работа и намалено движење по институциите и шалтерите, Зголемена промоција, препознатливост и остварена продажба на локална храна со традиционално обележје со поддршка на воспоставена веб платформа.

Планирани активности во проектот се: Изработка на интерактивен електронски водич кој ќе им овозможи на крајните корисници (земјоделски производители корисници на директна финансиска поддршка) да аплицираат за користење на субвенциите во земјоделството електронски, промоција и дистрибуција, Воспоставување на веб Платформа за промоција на локална традиционално произведена храна, Организирање на обуки за зголемување на дигиталната и компјутерска писменост на руралното население и Изработка, печатење и дистрибуција на упатства за

регистрирање на мали семејни бизниси за производство на локална традиционална храна од животинско и неживотинско потекло.

Буџет побаран од Општина Струмица: 224.800,00 Мкд, Кофинансирање на ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица: 25.200,00 Мкд, Вкупен буџет: 250.000,00 Мкд

Промоцијата и видливоста на проектот ќе се одвива согласно претходно подготвен ПР план од страна на одговорното лице во проектот. Проектните активности во секоја поделна фаза ќе бидат искомунуцирани со пошироката јавност преку обезбедување на масовна медиумска кампања и широка медиумска покриеност заради поголема дисперзираност на информациите и достапност на истите до сите засегнати чинители во секторот како и заради поголема видливост (визибилити) на донаторот а тоа во овој случај е Општина Струмица.

1. ИНФОРМАЦИИ ЗА НОСИТЕЛОТ НА ПРОЕКТОТ

Генерални цели на ЗПГЦВ ХОРТИ ЕКО, Струмица

1. Соработка со донаторски организации за поддршка и спроведување на планираните активностите се со цел подобрена комуникација, проток на информации и знаења на своите членовите, заради остварување на нивните права и интереси, на модерен и демократски начин како и развој на одржливо земјоделство и квалитетно живеење.
2. Мотивирање на младите за нивно активно вклучување во земјоделството, како и развивање на лидерски вештини, тимска работа, комуникација и едукација меѓу младите фармери,
3. Активна вклученост на жените фармери во своите активностите со цел развој на нивниот економски капацитет и подобрување на сопствениот статус во општеството.

ИНФОРМАЦИИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА

Мисија:	Здружување во насока во исполнување на заедничките цели на фармерите и унапредување на земјоделското производство и подобрување на животниот стандард во руралните средини .
Визија:	Организираните –фармер движечка сила за одржлив земјоделски развој
Дата и начин на основање:	19.07.2010 година согласно Закон за Здруженија и Фондации
Главни цели и стратегии за постигнување на целите согласно на статутот:	Своите цели здружението ќе ги остварува преку следниве дејности: Организирање на конкретни програмски активности Спроведување на заеднички проекти за членовите Организирање на конференции, семинари, симпозиуми, обуки, изложби и видео презентации Покренување на иницијативи кај надлежните органи и институции во насока на остварување на целите и задачите Формирање на стручни тимови за технички, финансиски, правни, маркетинг и други советодавни услуги Вршење и други работи согласно овој Статут, Законите и Уставот на РМ

Дадете краток опис на организациската структура и системот за одлучување во организацијата:	Одлучувачка функција во ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица има највисокиот орган во здружението а тоа е Генералното Собрание кое се состои од сите членовите во организацијата со подмирена годишна членарина. Со ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица раководи Управен одбор кој се состои од 5 члена. Во рамките на организацијата постои и Надзорен одбор кој се состои од 3 члена кој е задолжен да ја надгледува работата на Управниот Одбор и организацијата.

Управен одбор на граѓанската организација/ Клучни поединци во организацијата на граѓанското општество

Име и презиме	Професија	Функција	Пол	Години искуство на работење во организацијата

Томе Тимов	Магистер од областа на Земјоделство	Претседател	Машко	10 години
Васка Петров	Производител на овошје и зеленчук	Заменик Претседател	Женско	10 години

Лица кои се планирани да бидат ангажирани во имплементацијата на проектот

Име и презиме	Професија	Функцијаво организацијата	Пол	Години искуство на работење во организацијата	Полно работно време / привремен ангажман во организацијата	% на ангажман на предложениот проект
Дијана Нунов	Дипломиран агроном	/	женски	/	Договор за дело	50%
Благица Колева	Доктор по Економски науки	/	женски	/	Надворешен соработник	50%

Доколку во табелата се вклучени и партнери и/или консултанти, ве молиме во колоната „Професија“ да ја наведете изворната организација во која тие лица се вработени. Да се достават кратки биографии (CV) за сите лица кои ќе бидат ангажирани

ТЕКОВНИ ПРОЕКТИ И ПРЕТХОДНИ ИСКУСТВА ОД СОРАБОТКА СО ДОНАТОРИ

Проект кој е спроведен во последните три години:

Тема/област	Назив на проектот	Донатор	Времетраење	Вредност	Број на ангажирани лица (поделени по пол)
Рурален туризам	Рурален туризам одржлив економски развој	Општина Струмица	7 месеци	230.000ден.	10 лица 7 жени, 3 мажи
Влијанието на климатски промени во земјоделството	Рурален туризам	УСАИД и Мрежа за Рурален Развој на Р.М	4 месеци	2.478,00 \$	7 лица 5 жени, 2 мажи
Влијанието на климатски промени во земјоделството	Магичниот пат на органското производство	УСАИД и Мрежа за Рурален Развој на Р.М	6 месеци	2.478,00 \$	7 лица 5 жени, 2 мажи
Земјоделство и рурален развој	Органска градина здрава иднина	Општина Струмица	7 месеци	218.000ден.	15 лица 7 мажи, 8 жени
Земјоделство и рурален развој	Едукација на индивидуалните земјоделски производители за користење на стандардизирани семенски и саден материјал	Општина Струмица	7 месеци	232.085,00 ден.	14 лица 7 мажи, 7 жени
Земјоделство и рурален развој	Јакнење на капацитетите на граѓанските организации заради постигнување повисоко ниво на одржливост и репрезентативна моќ	CNVP Foundation и Мрежа за рурален развој на РСМ	6 месеци	368.399 денари	7 лица 5 жени, 2 мажи
Животна средина	Со младинска зелена акција до поздрава	CNVP Foundation и Мрежа за	1 месец	30.000 денари	30 млади 15 женски 15 машки

	животна средина	рурален развој на РСМ			
Животна средина	Кампања за заштита и унапредување на животната и работна средина во земјоделството	Шведска развојна агенција We Effect и Мрежа за рурален развој на РСМ	6 месеци	299.900,00 Мкд	7 лица 5 жени, 2 мажи
Тековни проекти:					
Тема/област	Назив на проектот	Донатор	Времетраење	Вредност	Број на ангажирани лица (поделени по пол)
/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/
Канцелариски простор:					
Во сопственост на организацијата или изнајмен:		Сопствено			
Во сопственост на организацијата или изнајмен со други граѓански организации:		/			
Површина во квадратни метри:		15м2			
Дали имате телефон/факс:		Да			
Дали имате пристап до интернет:		Да			
Дали располагате со целата неопходна опрема за имплементација на проектот:		Да			

2. ВОВЕД

Земјоделскиот сектор и руралниот развој се еден од секторите кои што веќе се погодени од кризата предизвикана од пандемијата со вирусот КОВИД – 19 затоа што земјоделскиот сектор во најголем дел не трпи on-line работа или работа од дома. Според ФАО, земјоделските производители, вклучувајќи ги тука и жените и младите во руралните средини се сметаат за маргинализирани групи особено кога станува збор за малите семејни земјоделски стопанства кои што кај нас се застапени над 80%. Ваквите групи се најмногу погодени од повеќе причини: најголемиот дел од нив особено жените од руралните средини влегуваат во делот на неформалната економија (дури 62%, според Извештај на UN Women за прогресот на жените во светот 2019 - 2020), па затоа и голем број од мерките кои што беа донесени за поддршка и надминување на последиците од кризата предизвикана од Корона вирусот, не ги опфаќаше воопшто овие категории на граѓани; понатаму иако беше период на садење и сееење на земјоделските површини, сепак раноградинарското производство претрпи и тоа какви економски загуби особено поради ограниченото движење, затвореноста на границите, ниската откупна цена, затворањето на пазарите итн. Согласно истражувањето на ЗПГЦВ Хорти Еко, Струмица за предизвиците и последиците со кои што се справуваат земјоделските производители, испитаниците од Југоисточниот регион истакнаа загуби од дури 60%, а сведоци бевме и на истурање на огромни количини зелка на депониите. Во делот пак на прашањата од спроведеното истражување, дигиталната писменост е вториот предизвик со кој што се соочуваат чинителите во земјоделското производство. ON-line работењето и работењето од дома најтешко им падна на земјоделските стопанства, но и на организациите и здруженијата кои што работат во овој сектор поради нискиот степен на компјутерска писменост кај ова население. Ова особено е изразено кај жените во домаќинствата и потребата од поддршка на нивните деца во on-line учењето. Третиот најголем предизвик за овие граѓани е и недоволната информираност или несериозното сфаќање на последиците од заболувањето од КОВИД-19 што особено овие денови е видливо со нагло зголемениот број на заболени во селата и руралните општини. Мерките не се почитуваат, не се користат средства за дезинфекција, лажните вести се особено присутни во овие средини и не се препознаваат како такви. Од вака изнесените

предизвици јасно може да се согледаат и потребите во секторот земјоделство и рурален развој: - креирање на политики и мерки кои што ќе придонесат кон задржување на економската стабилност на земјоделското производство; - подигнување на дигиталната и компјутерска писменост кај земјоделските производители и здруженијата во секторот, затоа што оваа криза сепак на земјоделците им покажа дека дигитализацијата на производството е нужна, како и менувањето на начинот на комуницирање и започнување на користењето на современи online дигитални алатки; - подигнувањето на свеста, но и информираноста, како за вирусот, така и за потребата од почитување на препораките и користење на заштитни средства и опрема.

3. ОПИС НА ПРОЕКТОТ

Проектот со наслов “Преку дигитализација до економски одржливо семејно земјоделско стопанство” ќе се спроведува на територијата на Општина Струмица со посебен акцент на руралните средини кои гравитираат околу. Основната цел на проектот е да се акцентираат потребите во секторот земјоделство и рурален развој: - креирање на политики и мерки кои што ќе придонесат кон задржување на економската стабилност на земјоделското производство; - подигнување на дигиталната и компјутерска писменост кај земјоделските производители и здруженијата во секторот, затоа што оваа криза сепак на земјоделците им покажа дека дигитализацијата на производството е нужна, како и менувањето на начинот на комуницирање и започнување на користењето на современи online дигитални алатки; - подигнувањето на свеста, но и информираноста, како за вирусот, така и за потребата од почитување на препораките и користење на заштитни средства и опрема.

Проектот е со траење од 6 месеци и е во согласност со првата приоритетна областа на Општина Струмица за 2020 година и тоа: Зајакнување на Локалниот економски развој и туризмот во Општина Струмица. Проектот содржи во голема мера елементи на иновативни пристапи и механизми кои ќе овозможат придобивки на крајните корисници. Сите методи и алатки за работа предвидени во проектот ќе бидат родово прилагодени односно целната група ќе вклучува земјоделски производители – жени и млади како приоритени.

Планирани активности во проектот се: Изработка на интерактивен електронски водич кој ќе им овозможи на крајните корисници (земјоделски производители корисници на директна финансиска поддршка) да аплицираат за користење на субвенциите во земјоделството електронски, промоција и дистрибуција, Воспоставување на веб платформа за промоција на локална традиционално произведена храна, Организирање на 4 обуки за зголемување на дигиталната и компјутерска писменост на руралното население и Изработка, печатење и дистрибуција на упатства за регистрирање на мали семејни бизниси за производство на локална традиционална храна од животинско и неживотинско потекло. Активностите предложени во овој проект, директно и индиректно ќе допринесат кон остварување на повеќе приоритетни цели од овој оглас, и тоа: Директна поддршка за ранливи категории на работници/чки од ниско платени гранки со идејни решенија кои ќе им помогнат да остваруваат приходи за време на криза (на пример воспоставување он-line продавници за земјоделци/ки поединци); Промоција на домашното земјоделско производство, локални капацитети за рурален развој и туризам и локалното производство на храна; Активности поврзани со дигитализација и електронска писменост на населението воопшто, односно како да се зголеми довербата во електронската комуникација и работење;

Дополнително ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица врз основа на досегашните истражување и анализи за увозот, извозот на земјоделски производи, учество во БДП, степен на познавање и користење на дигитални алатки, прибирање на предлози за креирање на on-line платформа за продажба и промоција на земјоделски производи согласно потребите и знаењата на земјоделските

производители, ќе подготви анализа која ќе биде додадена вредност на самиот проект. Анализата ќе опфати истражување спроведено во Струмичкиот регион и тоа вкупно 50 испитаници, но исто така и десктоп анализа и истражување на политиките и мерките кои што се досега донесени во секторот, како и компаративна анализа на околните држави за превземените мерки и политики за справување со последиците од КОВИД-19 во секторот земјоделство и рурален развој, а се со цел да се создаде јасна слика за состојбата во секторот, но и да се дадат насоки за понатамошните активности предвидени во проектот.

Она што е особено важно е тоа тоа што ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица е организација која континуирано ги следи новините и трендовите во земјоделството а доказ за тоа е последното соопштение објавено на веб страната на МЗШВ mzsv.gov.mk на 07.07.2020 година, каде се дава информација дека барањата за (директни плаќања) финансиска поддршка во земјоделството ќе се поднесуваат самостојно од страна на барателите (земјоделските производители) со регистрирање во системот на веб страната на Агенцијата www.ipardpa.gov.mk. Исто така активноста со Водичот за регистрирање на мали семејни производствени капацитети е промовирана од страна на Министерот за земјоделство на 07.07.2020 година, <http://mzsv.gov.mk/Events.aspx...> што значи дека и во овој дел сме ја предвиделе проекциите и динамиката на работа на МЗШВ и Владата на РСМ. Во таа насока и Платформата за промоција на локална традиционално произведена храна ќе биде полн погодок во однос на актуелната состојба со КОВИД-19.

Затоа сметаме дека проектот ќе даде голем придонес за крајните корисници и истиот треба да биде позитивно оценет и одобрен.

4. ЦЕЛНА ГРУПА

- Земјоделски производители
- Мали семејни бизниси кои произведуваат преработени примарни производи од животинско и неживотинско потекло со традиционално обележје, кои потекнуваат од сопствените фарми

ЗПГЦВ Хорти Еко, Струмица е организација која ја зема предвид родовата еднаквост, па оттука, постои соодветен капацитет на човекови ресурси, кој обезбедува родовата еднаквост да се постигне и промовира. Процесот на планирање потврди дека Хорти Еко како досега така и во иднина, како дел од нејзината стратегија ќе ја одржи родовата еднаквост како еден од нејзините главни правци на насочување. Организацијата смета дека потребно е да се иницира поттикнувачка средина која целосно ќе ги развива и одржува капацитетите на жените во руралните средини. Денес, повеќе од кога и да е, потребен е избалансиран пристап кон жените од селските средини и кон нивната улога во производството и обезбедувањето на чиста и здрава храна. За таа цел Хорти Еко, Струмица во своите активности вклучува повеќе од 65% жени.

ЗПГЦВ Хорти Еко, Струмица е организација која исто така ги развива капацитетите и вештините на младите земјоделци во Општина Струмица, ја поттикнува тимската работа и комуникацијата помеѓу нив, дава придонес за нивно економско јакнење со тоа и подигање на квалитетот на живеење. Организацијата се стреми да развива програми и иницијативи кои ќе придонесат младите земјоделци да бидат поинформирани и поедуцирани како и да работи на зголемување и зацврстување на нивната улога во земјоделскиот сектор во целина како и промоција на земјоделството како можност за самовработување. Со други зборови намерата на организацијата е земјоделството како значаен стопански сегмент што повеќе да се доближи до младината, што значи младите да гледаат на овој сектор како на своја перспектива и иднина, како на профитна гранка, а не како на начин за преживување. Хорти Еко, Струмица во своите активности вклучува повеќе од 80% млади.

5. СЕВКУПНА ЦЕЛ НА ПРОЕКТОТ

1. Унапредување на дигиталната писменост кај семејните земјоделски стопанства како безбедна алатка за зголемување на нивната економска моќ

6. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ НА ПРОЕКТОТ

1. Подигнување на степенот на дигитална и компјутерска писменост заради зголемување на конкуреноста кај семејните земјоделски стопанства
2. Промоција на локалната храна со традиционално обележје произведена од мали семејни фарми

7. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Зголемен број на електронски апликации за користење на директна финансиска поддршка во земјоделството за 30%
2. Зголемени знаења и практики кај земјоделски производители/елки корисници за користење на електронските и дигитални алатки во својата работа и намалено движење по институциите и шалтерите
3. Зголемена промоција, препознатливост и остварена продажба на локална храна со традиционално обележје со поддршка на воспоставена веб платформа

Активностите предложени во овој проект, директно и индиректно ќе допринесат кон остварување на повеќе приоритетни цели од овој оглас, и тоа кон следните:

1. Директна поддршка за ранливи категории на работници/чки од ниско платени гранки со идејни решенија кои ќе им помогнат да остваруваат приходи за време на криза (на пример воспоставување он-line продавници за земјоделци/ки поединци);
2. Директна поддршка за ранливи категории на работници/чки кои се дел од неформалната економија и немаат можност за искористување на мерките на Владата за финансиска помош;
3. Поддршка на ранливи групи со ниски примања за да им се помогне со решенија со кои ќе остваруваат приходи за време на кризата;
4. Промоција на домашното земјоделско производство, локални капацитети за рурален развој и туризам и локалното производство на храна;
5. Активности поврзани со дигитализација и електронска писменост на населението воопшто, односно како да се зголеми довербата во електронската комуникација и работење;
6. Онлајн обука и менторство за невработени лица, со фокус на ранливи категории граѓани, за стартување сопствен бизнис;

8. АКТИВНОСТИ

1. Изработка на интерактивен електронски водич кој ќе им овозможи на крајните корисници (земјоделски производители корисници на директна финансиска поддршка) да аплицираат за користење на субвенциите во земјоделството електронски, промоција и дистрибуција

Согласно достапната статистика во Единствениот Регистар за Земјоделски Стопанства при МЗШВ регистрирани се 170 000 земјоделски стопанства. Од вкупниот број регистрирани земјоделски стопанства 70 000 се корисници на директна финансиска поддршка која ја доделува Владата на РСМ. Од страна на Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој има платформа преку која им се овозможува на земјоделците да аплицираат електронски за користење на субвенции. Меѓутоа, околу 95% од корисниците на субвенции, пријавувањето на своето производство го прават директно во подрачните единици на Министерството, при што се осваруваат блиски контакти не само со вработените во министерството, туку и меѓусебно. По спроведени истражувања од страна на нашата организација во минатиот период, заклучивме дека високиот процент на земјоделци кои не го користат електронското аплицирање за субвенции се должи на незнаење на системот и непостоење на алатка со која ќе им биде објаснето чекор по чекор како да

стигнат до крајната цел. Оттука произлезе и идејата за оваа активност, односно изработка на интерактивен електронски водич за електронско аплицирање за субвенции. Оваа алатка е и во функција на дигитално едуцирање на земјоделците, со што по нејзино користење ќе стекнат знаење и вештини за да можат сами да аплицираат електронски за користење на субвенции без поголеми тешкотии. Користењето на оваа алатка ќе допринесе и за заштеда на време кај крајните корисници, и ќе резултира со поголем број на електронски успешни апликации. Исто така, и ќе се зголеми ефикасноста на процесирање на барањата за субвенции од страна на државната администрација. По изработка на оваа алатка, истата ќе биде промовирана до крајните корисници преку веќе воспоставените директни канали на комуникација од страна на ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица спрема земјоделците, и истата ќе им биде достапна на сите корисници на субвенции. Оваа алатка ќе биде промовирана и преку нашиот фб профил т.е преку социјалните медиуми. ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица ќе соработува и со советодавната служба во земјоделството (Агенцијата за поттикнување на развојот во земјоделството) при промоција на оваа алатка до крајните корисници. Воведувањето на оваа алатка е во согласност со принципите за заштита на животната средина, бидејќи се намалува користењето на хартија и транспорт.

2. Воспоставување на веб платформа за промоција на локална традиционално произведена храна

Следствено на активноста 1.1, како поддршка на промоцијата на локално произведената храна на традиционален начин на малите семејни фарми, од страна на нашата организација ќе се изработи веб платформа за промоција на овие производи. Имено, ќе се изработи веб платформа едноставна за користење, поставена на посебен интернет домен, со интернет пристап кон истата. Потенцијалните корисници ќе можат бесплатно да отворат акаунт на оваа платформа и да постават фотографии, видеа и информации за своите производи, како и инфо за контакт. Информациите кои ќе ги постават потенцијалните корисници ќе бидат лесно достапни за сите заинтересирани. Оваа веб платформа ќе биде промовирана преку нашата воспоставена мрежа, преку социјалните медиуми, локални и национални телевизии, и преку топ 5 посетени сајтови во областа на продажба на традиционална храна. Истата ќе биде линкувана со нашата веб страна, како и веб страните на сите наши членови и поддржувачи. Потенцијалните корисници ќе добијат и симплифицирано упатство за користење на истата.

2.1 Организирање на обуки за зголемување на дигиталната и компјутерска писменост на руралното население

Во рамките на оваа активност ќе бидат организирани вкупно 4 обуки за употреба и користење на дигиталните и он-лине алатки како и за користење на платформата за он-лине пазар. Обуките ќе се организираат во рурални туристички капацитети, а се со цел да се поддржат истите во нивната работа, а воедно и да се промовираат нивните капацитети. На секоја од обуките согласно новите мерки и препораки за заштита од Корона вирусот ќе бидат присутни по 15 учесници.

3. Изработка, печатење и дистрибуција на упатства за регистрирање на мали семејни бизниси за производство на локална традиционална храна од животинско и неживотинско потекло

Во руралните средини низ целата територија на Република Северна Македонија постојат голем број на семејни фарми кои од своите примарни земјоделски производи прават преработки на традиционален начин, локално препознатливи (сирења, џемови, ајвари, маџун, итн.). Меѓутоа, истите своите производи не можат да ги стават во промет, заради неможноста да се регистрираат во

постоечкиот систем. Од неодамна таа пречка е надмината, односно од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство се донесени два правилника, односно:

1. Правилник за отстапувањата од посебните мерки за хигиена за малите бизниси, начинот и барањата кои треба да се исполнат при директно снабдување со храна од страна на производител до краен потрошувач, условите за просториите, материјалите, инструментите и опремата во објектите кои произведуваат како и начинот на производство на храна со традиционални карактеристики
2. Правилник за барањата за условите и хигиена за производство и ставање во промет на храната од животинско потекло наменета за директно снабдување, локализирана активност, во географски или економски ограничувања, како и општите и посебните барања за примена на традиционални методи на производство, преработка и дистрибуција на храна со традиционални карактеристики

Со донесувањето на овие подзаконски акти ќе можат овие мали производители на традиционални производи да влезат во системот и своите производи да ги пласираат на пазарот на продажба. Сепак, законската и подзаконската рамка за регулирање на оваа област е премногу сложена за разбирање од страна на крајните корисници. За таа цел ЗПГЦВ “Хорти Еко” Струмица ќе изработи Водич кој ќе биде напишан на јазик разбирлив за крајните корисници, на симплифициран начин објаснети сите чекори кои треба да се преземат за да можат крајните корисници да ги регистрираат своите мали семејни производствени капацитети. Во водичот ќе бидат јасно презентирани и принципите на директно снабдување со храна со традиционални карактеристики согласно пропишаните норми. Во рамките на нашата организација имаме мрежа на членки кои се потенцијални корисници на оваа мерка. По изработката и печатењето на овој Водич, преку нашата мрежа ќе се изврши дистрибуција на истиот до потенцијалните корисници. Исто така, во соработка со АПРЗ ќе се изврши директна промоција кон потенцијалните корисници на овој Водич.

9. ПРЕТПОСТАВКИ И РИЗИЦИ

1. Низок степен на компјутерска писменост кај земјоделската популација,
2. Неинформираност и стереотипен начин на комуницирање,
3. Страв од примена на нови, иновативни техники и технологии. Неутрално влијание на волноста на фармерите за примена на ваков тип (дигитални и електронски) на мерки и практики,
Постои можност за помала застапеност/вклученост во имплементацијата на проектот и на двата пола поради актуелната состојба со економско здравствената криза КОВИД-19. Но, проектниот тим на организацијата веќе работи согласно донесените мерки и препораки за заштита од Корона вирусот, па истите ќе се применуваат и во реализацијата на овој проект. Исто така, проектниот тим со сите вклучени лица во имплементација на проектот ќе комуницираат преку достапните онлајн алатки, со што ќе се избегне директниот контакт. Контактите со крајните корисници на овој проект ќе бидат во мали групи, на препорачаното растојание и со препорачаната заштитна опрема. Со еден збор ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица во делот на одржување на обуките ќе ги следи објавените протоколи од Владата на РСМ.

10. ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектираното времетраење на проектот “Преку дигитализација до економски одржливо семејно земјоделско стопанство” е 6 месеци и доколку проектната апликација биде оценета позитивно, истиот би започнал на 01.08.2020 година и би траел до 30.01.2021 година.

11. МОНИТОРИНГ И ИЗВЕШТАИ

ЗПГЦВ “Хорти Еко”, со целосна посветеност на проектниот координатор, како и помош од сметководителот на проектот ќе ги координира сите извештаи поврзани со работата за имплементација на проектот вклучувајќи:

- а) Собирање на основните податоци за предвидените индикатори на проектот;
- б) Собирање и известување за квантитативните податоци и квалитативните информации, за време и по спроведувањето на проектот;
- в) Подготовка на месечни извештаи за напредок;
- г) Целосна форма за евалуација на активностите и извештај за резултатите од напредокот, вклучувајќи фотографии од спроведената активност / настан;
- д) Придонес кон развојот на финален извештај на проектот, вклучувајќи го и извештајот за мониторинг и евалуација;
- ѓ) Извештај кој вклучува постигнувања, т.е. комплетен придонес за развој на можни успешни приказни и научени лекции како и најдобри практики ;

Внатрешна структура за известување, вклучувајќи едно одговорно лице (координатор на проект), ќе биде посветен на собирање и обработка на податоци и следење на напредокот на одделните фази во однос на предвидената временска рамка на проектот. За сите квантитативни индикатори кои треба да се пријават за време на проектниот период, координаторот на проектот ќе развие соодветни форми за собирање податоци. Проектниот координатор ќе користи Образец за оценување на мислења и извештај за резултати од напредокот како и прикази за успешни приказни. Системот за следење на плаќањата направени од страна на организацијата ќе се користи како извор на верификација на реализираните активности и за тоа ќе биде задолжен сметководителот на проектот.

Со еден збор содржината и фреквенцијата на известување, може и ќе бидат прилагодени соодветно на барањата на донаторот односно Општина Струмица.

12. БУЏЕТ

Во однос на буџетот на проектот, буџетскиот наслов **Човечки ресурси** првата буџетска ставка се однесува на плата за проектниот координатор кој ќе биде ангажиран 50% од вкупното работно време со Договор за дело. Проектниот координатор ќе биде задолжен за целокупниот тек и динамика на планирање и спроведување на активностите согласно поднесената проектна апликација, ќе ги мониторира истите и ќе биде одговорен за рапортирањето (поднесување на завршен наративен извештај) и сл. согласно барањата на донаторот.ЗПГЦВ Хорти Еко Струмица по одобрување на проектот и потпишување на Договор со Општина Струмица ќе распише и објави оглас за ангажирање на проектен координатор кој ќе биде задолжен за успешно реализирање на проектот. Огласот кој ќе ги содржи потребните квалификации и компетенции на проектниот координатор ќе биде објавен на фб профилот на здружението. Предвидена сума за исплата на координаторот е 10500 ден месечно или 63000 денари за сите 6 месеци. Втората буџетска ставка во ЧР се однесува за надоместок/хonorар за сметководителот кој ќе биде ангажиран на проектот за времетраење на целиот проектот. Ангажманот ќе биде поткрепен со Договор за дело. Предвидена сума за исплата на сметководителот на проектот е 3000 дена месечно или 18000 ден за 6 месеци. Во делот на ангажирање на проектниот координатор иако во оваа Пријава ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица даде предлог за лице кое би го водело проектот, но не значи дека тоа е конечна одлука затоа што согласно образложението во Буџетот на проектот sheet 2, ќе биде распишан Јавен оглас и доколку се пријават поквалитетни ресурси, тие ќе бидат земени во предвид!

Вториот буџетски наслов **Оперативни трошоци** вклучува ставка за трошоци за транспорт на проектниот координатор, изразена во денари по месец т.е 700 ден или 4500 ден целото времетраење

на проектот (6 месеци). Во овој дел трошоците за кирија, интернет и телефон за проектниот координатор се контрибуција на ЗПГЦВ Хорти Еко, Струмица.

Ставката наемнина се однесува на трошоци за подмирување на кирија за целото времетраење на проектот т.е. 2500 ден за месец или вкупно 15000 ден за 6 месеци. Ставката за подмирување на трошоци за интернет за целото времетраење на проектот изнесува. 750 ден за месец или вкупно 4500 ден за 6 месеци. Ставката за подмирување на трошоци за телефон за проектниот координатор за целото времетраење на проектот т.е. 950 ден за месец или вкупно 5700 ден за 6 месеци.

Првата ставка (1.1) од третиот буџетски наслов **Директни трошоци** предвидува ангажирање на 1 компанија за изработка на интерактивниот електронски водич по сума од 29500 ден. Согласно процедурите и правилата објавени во повикот на Општина Струмица, Хорти Еко кај оваа активност/трошок ќе отвори тендерска постапка со прибирање на минимум 3 понуди од провајдери. Втората ставка (1.2) од оваа буџетска линија предвидува ангажирање на 1 компанија или физичко лице за изработка на е-платформа по сума од 24100 ден. Согласно процедурите и правилата објавени во повикот на Општина Струмица, Хорти Еко кај оваа активност/трошок ќе отвори тендерска постапка со прибирање на минимум 3 понуди од провајдери.

Третата ставка (2.1) се однесува на ангажирање на 1 обучувач/експерт во областа кој ќе биде задолжен за спроведување на 4 обуки за употреба на дигитални алатки како и за начините за користење на веб платформата. Ангажманот на експертот предвидува 4 дена и тоа 3500 ден по ден или вкупно 14000 ден за 4 дена. Следната буџетска ставка (2.2) предвидува организирање 4 обуки за употреба и користење на дигиталните и он-лине алатки како и за користење на платформата за он-лине пазар. На секоја од обуките предвидено е да има по 15 учесници или вкупно 60 учесници за сите обуки. Во истата се вкalkулирани трошоци за ручек за планираните учесници на обуките. Предвидено е сума од 550 денари по учесник за ручек и 1 безалкохолан пијалок или 8250 ден по обука односно 33000 ден вкупно за сите 4 обуки. Досегашната пракса покажала дека кај угостителските капацитети во Општина Струмица доколку се закаже работилница или обука салата се добива без надоместок.

Претпоследната ставка (3.1) предвидува ангажирање на експерт за изработка на водич кој ќе биде напишан на јазик разбирлив за крајните корисници со објаснети чекори за регистрација на мали семејни производствени капацитети. Ангажманот на експертот предвидува 5 експертски дена и тоа 4200 ден по ден или вкупно 21000 ден. Последната ставка (3.2) предвидува графички дизајн и печатење на 150 Водичи/Упатства за регистрација на мали семејни производствени капацитети.

Ставката предвидува 150 Водичи по сума од 120 ден за парче/број или вкупно 18000 ден.

Буџет побаран од Општина Струмица: 224.800,00 Мкд

Кофинансирање на ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица: 25.200,00 Мкд

Вкупен буџет: 250.000,00 Мкд

13. ВИДЛИВОСТ/ПРОМОВИРАЊЕ НА ПРОЕКТОТ

Промоцијата и видливоста на проектот ќе се одвива согласно претходно подготвен ПР план од страна на одговорното лице во проектот. Проектните активности во секоја поделна фаза ќе бидат искомунцирани со пошироката јавност преку обезбедување на масовна медиумска кампања и широка медиумска покриеност заради поголема дисперзираност на информациите и достапност на истите до сите засегнати чинители во секторот како и заради поголема видливост (визибилити) на донаторот а тоа во овој случај е Општина Струмица. ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица ќе обезбеди партиципативност на сите засегнати страни со единствена цел зголемена дигитализација на семејните земјоделски стопанства од Општина Струмица за нивна подобрена економска одржливост. Доколку предлог проектот биде одобрен, започнувањето на истиот ќе биде објавен на 2 локални телевизии од регионот и на 1 пишан медиум. Исто така секоја активност ќе биде

соодветно проследена и на електронски медиуми (веб портали од Општина Струмица) како и на социјалните мрежи односно на facebook профилот на организацијата со поставување на текстови и фотографии за секоја поделна фаза од проектот.

Како што беше наведено и погоре ЗПГЦВ “Хорти Еко”, Струмица соработка ќе оствари соработка и со националните институции и тоа Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство, Агенцијата за поттикнување на развојот во земјоделството, Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, како и со Општина Струмица каде што и ќе се спроведуваат активностите бидејќи во овие активности поддршката од локалната заедница е клучна. Исто така, соработка ќе се оствари и со локалните здруженија кои што делуваат во секторот, како и поголемите мрежи на граѓански организации. Промоцијата на Платформата која што ќе ја олеснува продажбата од дома ќе биде организирана преку соопштенија до локални медиуми, радио, а Водичот ќе биде дистрибуиран преку волонтерите во организацијата до минимум 10 села, а се со цел да се опфатат што е можно поголем број на производители кои што би добиле информација за платформата и да ги пријават своите производи во истата. Ова ќе даде посебен акцент на целокупната видливост и промоција на проектот. На овој начин ќе се информира пошироката јавност за проектот, пристапот, и најважно од се ќе се опфатат што е можно поголем број на производители кои што би добиле информација за Платформата и да ги пријават своите производи во истата.

ЛИСТА НА АНЕКСИ

Анекс 1	Предлог проект
Анекс 2	Преглед на буџетот и план за трошоци
Анекс3	Логичка рамка
Анекс 4	План на активности и видливост
Анекс5	Формулар со административни податоци за подносителот
Анекс6	Формулар со финансиски податоци за подносителот
Анекс7	Изјава за подобност
Анекс 8	Изјава за двојно финансирање
Анекс9	Листа за проверка